

A studio Rubín
& T.I.T.S.

Tumor: Polyamor

autor: T.I.T.S. & A studio Rubín

text: Dagmar Fričová

režie: Nela H. Kornetová

dramaturgie: Lucie Ferenzová

výprava, video, light design:

Jan Hajdelák Husták

hudba: Björn Hansson

hrají: Jaro Viňarský, Matthew Rogers,

Tereza Těžká

premiéra: 21. září 2022 v A studiu Rubín

*Tvůrci inscenace děkují všem, kteří se
podělili o své, často niterné, zkušenosti
spojené s tématem projektu.*

*Tvůrci inscenace dále děkují Janu Balvanovi
z Masarykovy univerzity za videa
rakovinových buněk.*

„Prostě jsme to zvládli.“

Nebylo to vždycky jednoduché. Na začátku bylo drama, ale pak nastala homeostáze – rovnovážný stav. A teď žijou spolu. Pár, homeostáze a klid. A pak je tu najednou někdo třetí. Rovnovážný stav se mění. Všechno se dává do pohybu. Nikdo to neočekával, ale děje se to. Odteď bude všechno jinak. Ale jak JINAK? Bude to zase drama? A musí to vůbec být drama? A jak to zařídit, aby z toho všem nebylo špatně...?

Silně smyslová inscenace propojující pohyb, vizualitu a slovo, ve které autoři spojují do jedné metafory prožívání nemoci a prožívání vztahů. Téma rakoviny, jejího bujení a metastáz dává tentokrát do paralely také s fenoménem polyamorie. Je možné sdílet lásku mezi více jak dvěma lidmi? Musí se vstup třetího partnera do vztahu chápat jako konec? Je možné najít cestu z této emocionální katastrofy? Je možné všechno to bujení přežít?

Projekt *Tumor: Polyamor* je podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Fondů EHP. Navazuje na jedinečnou spolupráci A studia Rubín s česko-skandinávským performativním kolektivem T.I.T.S. a s kulturním prostorem Pikene på Broen z norského Kirkenes.

T.I.T.S. je nezávislá mezinárodní performativní skupina, která se začala formovat během studia na Norské divadelní akademii ve Fredrikstadu. T.I.T.S. často pracují v nehierarchických konstelacích s kolektivně vyvíjenými myšlenkami. Zkoumají možnosti hybridních divadelních forem mezi hrou a choreografií, zvukem, obrazem a tělem. Nela H. Kornetová jako umělecká šéfka iniciuje většinu audiovizuálních projektů, které se zaměřují na témata, k nimž se publikum může vztahovat instinktivně.

RESPONDENTI, Z JEJICHŽ ROZHOVORŮ JSME V INSCENACI ČERPALI:

Veronika Blahuta

Singl máma s rakem a láskou k životu; pacientka s metastatickou rakovinou prsu ve čtvrtém stadiu. Tato nemoc je nevléčitelná, nicméně se léčí, neznamená tedy smrt. Veronika o svých metastázích veřejně mluví; účastní se např. projektů *Bellis* nebo *Tělo s příběhem*. IG profil: [asistentka_a_rak](#)

„Asi mám teď momentálně lepší vztah se svou rakovinou než se svým bývalým manželem.“

Nikola Skondrojani

Tanečnice, výtvarnice, grafička, kreativec, designérka, vydala např. knihu *Mandaly na každý týden*. Pracovala jako koordinátorka pro alianci *Bellis*. Onemocněla rakovinou prsu s mutací genu, po devíti letech se potvrdil karcinom na hraně jazyka s metastází v uzlině a po roce od léčby recidiva v prsu.

„Mám diagnózu ‚baletka‘; rakovina mě naučila laskavosti k sobě samé.“

„Láska jsme my všichni.“

Bellisky – aliance pro mladé pacientky s rakovinou prsu, zaměřená na sdílení nemoci, léčby, ale například i otázek komunikace onemocnění v intimním partnerství a mateřství.

www.bellisky.cz

Magdaléna Šipka

Básnířka, teoložka a feministka, vystudovala sociální práci a zajímá se o vzdělávání. Působí v neziskových organizacích. Je zastánkyní polyamorie, o čemž (mimo jiné) píše ve své sbírce básní *Město Hráže* (Malvern, 2019); žije se dvěma muži.

„Nemluvit jenom s nějakým obrazem,
jak toho druhého vidím, ale skutečně s ním.“

Mani Hindrich

Je nebinární, neurodivergentní, queer/enviro aktivista. Věnuje se problematice konsenzuální nemonogamie, polyamorie a relationship awareness. Od roku 2015 organizuje polysrazy v Brně. Polem jeho odborné působnosti je sociální práce s přesahem do psychologie. Působí v neziskových a humanitárních organizacích. Aktivně se podílí v environmentálním hnutí a v přímé pomoci lidem postiženým válkou. Je také členem družstva *Tři Očásci*. Sám prošel nádorovým onemocněním a jeho léčbou.

„Vybalancovat to, aby mě to nezabilo...“

„Všichni si myslí, že ve vztazích musí být drama.“

„Ja' jsem se vědecky bál dělat rozhodnutí, často jsem to nechával na okolnostech. Rakovina mě donutila se učit dělat rozhodnutí... jako by se změnil papír, na kterým píš, nebo inkoust, kterým píš. Najednou to bylo víc autentické, bylo to víc moje. Udělal jsem velký pokrok v tom, že jsem se začal mít rád a vaimat své potřeby silněji než předtím. Byl to pro mě neskrutečně pozitivní proces.“

Lynn Myrdal

Jedna ze zakladatelek *PolyNorway*, organizace bojující za práva lidí žijících v polyamorních uskupeních. Je předsedkyní a posledních šest let působí jako aktivistka a mluvčí této komunity v Norsku. Není ale jen aktivistkou, je též mentorkou, přítelkyní, matkou a partnerkou. Má dvě vlastní děti a pár navíc, o které se s radostí stará. <https://info.polynorge.no/>

„I don't own them, they don't own me.“

MUDr. Jaromír Gumulec, Ph.D.

Pracuje jako odborný asistent ve výzkumné skupině Michala Masaříka: *Cancer Research Lab* v Ústavu patologické fyziologie Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Zabývá se např. efektem buněčné tuhosti a mikroprostředím jako prediktoru odpovědi na léčbu karcinomů hlavy a krku. Spolu s kolegy je autorem knihy *Krvácení* (o problematice krvácení ve všech medicínských oborech) či odborné publikace o tromboembolické nemoci.

„Je to kontakt s něčím ryze vlastním, co se vymklo kontrole.“

Tereza Těžká

Vystudovala herectví na Janáčkově konzervatoři v Ostravě a studovala alternativní a loutkové herectví na DAMU v Praze. V roce 2020 hrála jednu z hlavních rolí v dokumentárním filmu *V síti*, za kterou má nominaci na cenu Českého lva. Nyní hostuje v pražských divadlech a hraje v různých filmech a seriálech. Mimo herectví se věnuje japonskému shibari/kinbaku, ochraně přírody, klimatické krizi a stará se o svých pět koček. Žije v polyamorním vztahu, je vdaná a má přítele.

„Láska se nedělí, ale čas jo.“

Jan Vojtko

Psychoterapeut, vystudoval magistra na poli vzdělávání dospělých se specializací na psychologii. Věnuje se především párové a individuální terapii. Má za sebou výcviky v kognitivně-behaviorální terapii, ve schéma terapii a využívá i terapeutickou práci s psychosomatikou. Věnuje se vzdělávání dospělých, píše knížky pro děti, vystupuje na interaktivních přednáškách v rámci projektu *Terapie sdílením*.

„Laska není jenom emoce. Laska je veľmi složitý, komplexný, komplikovaný mentálny a neurologický program, ktorý ovláda veľkú časť oblasti v mozku, ale i spúšťa psychologických oblastí. Dotýka sa motivácie, vnímania, stylu komunikácie, vzorov, mentálneho myslenia, a tento proces živí emoce (šťastie, radosť, smutek, vztek...), ale rozhodne to nie je len emoce.“

Jaro Viňarský

Tanečník, choreograf a performer, zakladatel o.z. SKOK! Studoval VŠMU obor choreografie baletu a HAMU – choreografii tance. V roce 2006 získal za svoje sólové představení „Posledný Krok Před“ prestižní CENU SAZKY za „objev v tanci“, spolu s Cenou diváka na České taneční platformě. Je držitelem prestižní ceny THE BESSIES New York Dance and Performing Arts Award 2013 v kategorii „outstanding performer“ za představení *The Painted Bird / Bastard*. Je fanouškem konsenzuální nemonogamie a ve svých vztazích se pokouší rušit hierarchie.

*„Všetko, čo robíš, chce dobro.
Chce prijímať.
Chce porozumenie.
Dávať a nechávať voľnosť, všetkým a všetkému.“*

MANUÁL ETICKÉ COURY:

Teprve když uznáte všechny možnosti, které existují, můžete si vybrat ty, které vám vyhovují. Pak můžete svobodně určit, kde chcete mít hranice ve svém životě, jaké jsou vaše osobní limity a zda vůbec chcete tyhle limity rozšiřovat. Splníte-li tento úžasný úkol, budete schopni svobodně zkoumat víc, než jste si představovali v nejdivočejších snech.

1 **Naučte se jasně mluvit a efektivně naslouchat.**

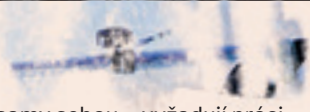

(Naslouchejte partnerovi bez přerušování a dejte mu najevo, že jste ho slyšeli – tím, že mu povíte, co vám podle vašeho názoru právě řekl.);

2 **Emoční upřímnost** (Řekněte si o ujištění a podporu, a přijměte je.);

3 **Projevy citů** (Nešetřete objetím, doteky, slovními projevy náklonnosti, upřímným lichocením, drobnými dárky z lásky atd.);

4 **Věrnost** (Čím můžete upevnit postavení vašich vztahů? Jaká jsou práva partnerů na váš čas a pozornost? Dbejte na to, abyste dali najevo každému, koho milujete, že ho milujete. Dohodněte se s partnerem či partnery na tom, co uděláte, když nějaký váš vnější partner bude potřebovat podporu, ocitne se v krizi, onemocní.);

5 **Stanovení hranic** (Musíte vědět jak a kdy říct ne. Schopnost vnímat vlastní hranice a brát na ně ohled vám může pomoci cítit se dobře sami se sebou. Je třeba dodržovat hranice bezpečného sexu a antikoncepce. Hranice se můžou týkat také podoby vztahu, např. četnosti kontaktu nebo intenzity styku. Důležitá je hranice toho, za co nejste ochotni jít. Teprve když jsou jasné hranice všech, můžete bez obav žádat o své nejtajnější fantazie a zůstat klidní.);

-
- 6 **Plánování** (Vztahy se nedělají samy sebou – vyžadují práci, plánování a oddanost. Používejte skupinový kalendář. Jakmile jste zavázáni strávit společně čas, dodržte to – je to důležitá práce na vztahu a ukazuje, jaký mu přikládáte význam.);
 - 7 **Sebepoznání** (Skutečně znát sebe sama znamená neustále se podrobovat zkoumání, poznávejte se pomocí četby, terapie, neustálým hovorem s lidmi, kteří putují po podobné stezce.);
 - 8 **Přiznejte si své pocity** (Přijměte zodpovědnost za své pocity, i když by bylo snadnější, že za ně může někdo jiný. Mluvte o tom, co cítíte – pochopíte hranice toho, kde končíte vy a kde začíná druhý člověk a zároveň je to dokonalý první krok k tomu, abyste dokázali přijmout a milovat sebe sama.);
 - 9 **Bud'te k sobě ohleduplní** (Uznejte, že problémy se vyskytnou a že je to tak v pořádku. Znat, milovat a respektovat sebe sama je nezbytný předpoklad k tomu, abyste znali, milovali a respektovali kohokoliv jiného. Bud'te k sobě tolerantnější.);
 - 10 **Pravdomluvnost** (Říkejte svoji pravdu – nejprve sobě a pak lidem kolem vás. Tiché utrpení a sebeklam nemají v tomto životním stylu místo. Máte-li odvahu být otevření mluvit o zranitelném pocitu, všichni kolem vás dostanou svolení být stejně otevření, pokud jde o jejich pocity. Podporujte sami sebe a jeden druhého na základě porozumění a milujícího přijetí.)
-

Metastáze (z řeckého *μετά*, změna a *στάσις*, místo; tedy vystěhování) je druhotné ložisko nádorových buněk nebo infekce, které vzniklo odtržením části nádorových buněk či infekčního agens od primárního ložiska a následným šířením krevními, lymfatickými cestami nebo přímým rozsevem po organismu. Schopnost metastazovat je jedním ze základních znaků malignity nádorových onemocnění.

Pouze velmi malé procento nemocných u onkologických onemocnění umírá následkem velikosti primárního tumoru. Nejčastěji je úmrtí způsobeno právě vznikem metastáz, jejichž tvorba je velmi složitá a má komplikovaný proces.

Wikipedie

Když tak seděl v bezmyšlenkovitém, vegetativním strnutí, celý proměněn v krevní oběh, v oddechování a v hluboké pulsování šťáv, rostla v hloubi jeho zpoceného těla, pokrytého na různých místech chmýřím, jakási neznámá a nezformulovaná budoucnost jako nestvůrný výhonek, fantasticky bující do netušené dimenze. Neděsil se ho, neboť cítil už svou totožnost s oním neznámým a obrovitým, které mělo nastat, a rostl bez odporu a v podivné shodě spolu s ním, zdřevěnělý klidnou hrůzou; poznával už své budoucí jáství v tom kolosálním květném bujení a v těch fantastických nakupeninách, které dozrávaly před jeho vnitřním zrakem.

z knihy Bruno Schulz – Skořicové krámy; povídka Pan Karel; Dauphin, 2012

SHIBARI / KINBAKU

Japonské umění vázání lidského těla má kořeny v dávné tradici práce samurajů s provazem. Existuje mnoho různých směrů a stylů, kam se vázající člověk může vydat, od dynamického vázání v pohybu, přes tantru až po velmi tradiční japonské kinbaku. Esteticky pracuje s tělem, dává mu další rozměr. Provaz i úvazy mají hluboké významy, stejně jako jednotlivé pozice těla. Mezi vázajícím „riggerem“ a vázaným „modelem“ dochází k velmi hlubokému spojení, odevzdání se jeden druhému, napojení, příběhu. Vázání odhaluje ryzí emoce, často i velmi temné, které máme skryté hluboko v sobě, nutí nás být takovými, jací opravdu jsme, dává nám svobodu prožitku, možnost zažít další rozměr intimity, důvěry a lásky jeden k druhému i sami k sobě.

Tereza Těžká

Pozoruji.

Pozoruji svoje tělo, emoce, provazy. Vázání mě zlepšuje v práci s emocemi v běžném životě, a ta mě zlepšuje ve vázání. Vázání mě učí, že všechno přejde, i to, co vypadá nekonečně, učí mě trpělivosti a klidu, učí mě být silná i slabá, učí mě být sama sebou, učí mě být sama se sebou, učí mě být pro někoho. Vázání mi pomáhá přijímat věci tak, jak jsou. Díky vázání jsem silnější.

Anet

Provazy mi dávají možnost komunikovat s druhým člověkem bez nutnosti číst mezi řádky. Cítím všechno, co mi druhý chce sdělit hned a přímo na vlastní kůži. Sdílím s někým čas a prostor, který je jen o nás dvou a kde na světě a lidech okolo nezáleží. Svázaná nacházím svobodu dát průchod všemu, co v daný moment cítím, přijmout sama sebe i druhé, prožít dobré i zlé v bezpečí a klidu.

Klára

Vázání je pro mě komunikace, navazování důvěry, konverzace, poznávání se navzájem. Holé emoce beze slov, prožívání svobody a volnosti v jejím odebrání. Ticho, soustředění myšlenek do několika málo bodů, být tady a teď, jeden člověk pro druhého. Tvary, estetika, nahodilost a zároveň přesné vzorce. Záplava hormonů. Jemnost a zároveň pevnost, praskání v provazech, když se napínají, nebo jejich šoupání o bambus. Klid. Vypětí a nakonec uvolnění.

Jan

Vázání má mnoho dynamik, které jsou definovány podle záměru těch, co se rozhodli spolu vázat. Intimní, spirituální, relaxační, čistě fyzická zátěž jako při cvičení...Vázání je umění, které dokáže lidské tělo vykreslit do krásy prožitku syrové přítomnosti. Vázání může přinést možnost potkat se sám se sebou v úrovních, které jsou v reálném životě skryty, ať záměrně či ne. Vázání v nás může probudit pocit zájmu, výjimečnosti, laskavosti, blízkosti, dosytit skrz provazy pocity, které nám chybí v běžném životě.

Terezasrdcem

Vázání je jako tanec. Esteticky krásné, plné emocí a důvěry. Během tance se svět ztratí a zůstane jen provaz a tanečníci.

Nikoleta

CO JE POLYAMORIE?

Polyamorie je způsob uvažování o vztazích, který nevyklučuje prožívání erotické lásky k více lidem zároveň. Zároveň nevyklučuje současné prožívání více vztahů s vysokou mírou intimity (dalo by se říct „partnerských vztahů“, ačkoli se proti tomuto označení mnoho polyamoriků dnes již vymezuje).

Polyamorie je životní styl založený na vysoké míře svobody v prožívání a vyjadřování erotické lásky, tuto svobodu nedopřává jedinec jen sám sobě, ale také svým milovaným, ať už s nimi například sdílí životní prostor se vším všudy (některé páry polyamoriků jsou úředně oddány), nebo se jedná o milovaného, který je v životě druhého fyzicky přítomen jen jednou za měsíc či několikrát do roka.

Mezi pozitivní hodnoty tohoto životního stylu patří velká míra svobody a otevřenosti. Umožňuje ptát se na skutečné potřeby milovaného i sebe sama bez toho, abychom již podvědomě předpokládali, že se pod slovním spojením „milostné potřeby“ bude skrývat ohromné množství nesplnitelných tužeb, jejichž uskutečnění povede ke zkáze existujícího vztahu. Naopak polyamorie je jednou z cest, jak udržet láskyplný vztah, ve kterém něco chybí.

Žitá polyamorie může působit velmi nestabilně – už jen kvůli její malé zabydlenosti v naší společnosti. I ona však nabízí pro jednotlivé vztahy mnoho pevných bodů. Nejsou jimi jen sliby věrnosti, ale přichází místo nich přesvědčení, že druhý (nebo třetí a další) je se mnou šťastný, spokojený, že jsem důležitou součástí jeho života. Hodnota vztahu není odvozena z jeho výlučnosti, není tolik ohrožena náhlými vzplanutími.

Obecně polyamorie předpokládá, že potřeby nás i druhých mohou být uspokojeny zároveň. Nemusíme si vybojovat území vztahu, kde najednou budeme mít nárok na to, aby někdo „plnil své manželské povinnosti“ a uspokojoval tak naše potřeby. Naopak jedinou nutností, kterou potřebujeme k lásce, je souhlas těch, které milujeme, skutečné oboustranné setkání. Polyamory důvěřuje tomu, že můžeme svoji sexualitu projevovat svobodně,

že tím nezpůsobíme ani potopu lidstva ani katastrofu ve svém osobním životě, dokonce ani bolest svým nejbližším.

Nevýhodou a komplikací polyamorie je paradoxně velký požadavek na zodpovědnost a celistvost jedince. Velkou výzvu samozřejmě představuje také pohyb od niterné žárlivosti k niternému přitakání lásce, kterou cítí váš milovaný k dalším lidem a oni k němu. Polyamorik neustále spolu se svými milovanými kreslí nové mapy, nově zkoumá, jak vyjadřovat lásku, artikulovat svojí potřebu milovat i být milován.

Polyamorie je životním stylem, který je možné udržovat celý život, vytváří i dlouhodobé vztahy, ve kterých vedle sebe lidé stárnou. Neplatí tu logika „všechno nebo nic“. Skutečnost, že polyamorik umí říct novému vztahu ano, ještě rozhodně neznamená, že neumí říct ne. Přestože je polyamorie založená na přesvědčení, že nemáme jen určité množství lásky, ale že láskou k jednomu se může zmnožovat naše láska k druhé, je si vědoma, že náš čas, možnosti a síly omezené jsou.

Polyamorie je bojkotem logiky vlastnictví aplikované na vztahy mezi lidmi. Velmi si cení svobody jedince, jeho schopnosti činit odpovědná rozhodnutí a schopnosti milovat. Svojí důvěrou ve funkčnost dohod mezi lidmi, které nejsou tolik založené na logice rozdělávání, ale spíše na logice sdílení, staví jasné hranice majetnickosti.

Polyamorie a další životní styly, které jsou zaměřeny radikálně proti myšlence vlastnění druhé bytosti, mohou do společnosti založené na přerozdělování, výkonu a soutěživosti vnášet komunitní prvek, prvek ohledu na druhé, schopnosti nalézat společná řešení a hodnoty svobody druhého života. I toto je polyamorie.

Magadaléna Šípka

Vybráno z článku *Polyamorie a krize vlastnictví*,
www.denikreferendum.cz

H HERE (being here and present with me)

E EXPRESSED DELIGHT

A ATTUNEMENT

R RITUALS AND ROUTINES

T TURNING TOWARDS AFTER CONFLICT

S SECURE ATTACHMENT WITH SELF

z knihy polysecure Attachment, Trauma and Consensual
Nonmonogamy by Jessica Fern

Kurva je mrtva'. Zůstali jsme tu sami,
rakovino, má' l'ásko. (HEINER MÜLLER, Kvartet)

sezona 55

pouť budoucí je tvá

2022/2023

www.astudiorubin.cz
Malostranské nám. 9, Praha 1

grafické zpracování programu: Karolína Matušková
fotografie: Lenka Glisníková

koordinátorka projektu: Šárka Kiršnerová
produkce: Johana Kolomazníková, Barbora Kunstovná
propagace: Pavla Umlaufová
technika: David Oupor
realizace kostýmů: Agáta Seeháková

upozornění: V inscenaci se používá stroboskop a kouřstroj.

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

T.I.T.S.

Píkene på Broen

TERMINAL B

MINISTERSTVO
KULTURY

heroine

I-DIVADLO.CZ
ČINOHRA · ALTERNATIVA · MUZIKÁL

Za podpory HMP částkou 1800000 Kč.